

РОЗШИРЕННЯ ЗОВНІШНІХ РИНКІВ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Запровадження зони вільної торгівлі (ЗВТ) із Європейським Союзом (ЄС) надасть додаткові переваги вітчизняним експортерам на ринку із досить високим захистом. Так, згідно з досягнутими домовленостями, лібералізація охоплює понад 97% тарифних ліній (або понад 95% обсягу двосторонньої торгівлі між Сторонами). При цьому середня ставка в Україні для товарів із ЄС знизиться з 4,95% до 2,4%, а середня ставка в ЄС для українських товарів – із 7,6% до 0,5%. Водночас основні зміни тарифів для українських товарів у ЄС відбудуться у перший рік дії угоди, а для товарів із ЄС знижуватимуться поступово протягом 10 років.

Загалом у межах дії ЗВТ передбачається зниження середньозваженої ставки ввізного мита з України до країн ЄС, зокрема для промислової продукції, з 3,9% до 0%. Водночас Україна поступово відкриє свій ринок для товарів, що вироблені в ЄС. Найпомітнішим буде скорочення ввізних мит у легкій промисловості, зокрема у виробництві одягу, виробництві іншої неметалевої мінеральної продукції, харчовій промисловості, виробництві меблів. Також Україна збереже ненульові, хоча низькі ставки ввізного мита на окремі товари машинобудування. Однак вплив лібералізації на зовнішню торгівлю за рахунок зниження ввізних мит буде асиметричним на користь України, оскільки швидкість зниження мит із боку ЄС є вищою. Це створює додаткові можливості українським товаровиробникам для посилення присутності на ринку ЄС, а відтак і захисту від підвищення конкуренції на внутрішньому ринку. Перспективи отримання економічних переваг від зниження ввізних мит пов'язані також зі зниженням нетарифних обмежень у торгівлі.

Україна зобов'язалася поступово адаптувати технічні регламенти і системи стандартизації та акредитації робіт з оцінки відповідності та ринкового нагляду ЄС, а також дотримуватися принципів і практик, передбачених актуальними рішеннями та регламентами ЄС. Таким чином, найбільшим позитивним (у стратегічному плані) наслідком запровадження ЗВТ для економіки України буде остаточний перехід вітчизняних підприємств на фактично міжнародні технічні регламенти, які визнаються в ЄС і багатьох інших країнах світу, що, своєю чергою, знизить нетарифні бар'єри в торгівлі з цими країнами, покращить доступ на їх ринки української продукції та стимулюватиме експорт.

Дещо проблемною для вітчизняних товаровиробників у нинішніх кризових умовах (різкого зниження обсягів виробництва, високої ціни кредитних ресурсів, скорочення державних програм і бюджетного фінансування та ін.) є необхідність здійснення витрат на пристосування до стандартів ЄС, хоча ці витрати є давноочікуваними, а з огляду на досить тривалі перехідні періоди, – пролонгованими в часі. Окрім того, секторальні зобов'язання торкнуться переважно продукції машинобудування.

У Західному регіоні, на відміну від інших регіонів України, передусім східних, немає потужних машинобудівних підприємств. Водночас у промисловості, до прикладу, Львівської області станом на 31 грудня 2014 року акумульовано 520,0 млн. дол. США іноземного капіталу, що становить 37,8% від загального обсягу інвестицій у цей вид економічної діяльності. Понад три чверті прямих іноземних інвестицій у регіоні припадає на країни ЄС. Відтак значна кількість підприємств переробної промисловості і, зокрема, харчової (ПАТ “Львівська кондитерська фабрика “Світоч”, Українсько-англійське ТОВ СП “Галка ЛТД”, ПАТ “Моршинський завод мінеральних вод “Оскар”, ПрАТ “Компанія Ензим”, ПАТ “Концерн Хлібпром” та багато інших) на сьогодні майже повністю адаптовані до роботи в умовах дії ЗВТ між ЄС і Україною*. Ці підприємства своєчасно провели технічне та технологічне переоснащення виробництва для виходу на європейські і загальносвітові ринки свого сегменту, а відтак прямих додаткових витрат, пов'язаних із модернізацією основного капіталу, вони не зазнають. Натомість очікуються певні прирости обсягів реалізації продукції у регіоні внаслідок зростання експорту і підвищення якості продукції відповідно до найвищих міжнародних стандартів.

* За даними експертного опитування керівників підприємств.